

Af hensyn til mulighederne for gennemførelse af kontrol og monitoring vil der blive fastsat bestemmelser om indberetning af marker, hvorpå afgrøderne dyrkes. Indberetningen vil i videst muligt omfang blive integreret i eksisterende indberetninger, f.eks. i "Ansøgning om hektarstøtte og anmeldelse af foderarealer".

Dyrkningsafstande, dyrkningsintervaller og bekæmpelse af spildplanter er blandt de øvrige virkemidler, som anbefales i udredningsgruppens rapport. Bestemmelser herom vil som udgangspunkt blive fastsat for den enkelte afgrøde. Herudover kan yderligere af de af udredningsgruppen foreslåede virkemidler bringes i anvendelse for enkelte afgrøder.

Da frø kan spredes med landbrugsmaskiner mellem marker og mellem bedrifter, vil der blive stillet krav om rengøring inden maskiner m.v. flyttes fra en mark til en anden. Ud fra samme hensyn vil der endvidere kunne stilles krav om adskillelse m.v. i forbindelse med opbevaring og transport.

3. 2 Kompensationsordning og bidragspligt

Uanset at reglerne for dyrkning m.v. foreslås fastsat således, at spredning i videst muligt omfang undgås, vil det ikke kunne udelukkes, at genetisk modificeret materiale på grund af særlige omstændigheder spredes til konventionelle eller økologiske afgrøder. Der kan f.eks. være tale om ekstreme vejr-situationer eller specielle lokale topografiske forhold, som kan medføre, at der sker en spredning af genetisk modificerede pollen ud over de fastsatte dyrkningsafstande, eller der kan f.eks. være tale om overtrædelse af lovens bestemmelser.

Da der er tale om en ny produktionstype i dansk landbrug, vil overholdelse af reglerne om sameksistens påhvile den, der dyrker, håndterer eller transporterer genetisk modificeret materiale. Den, der lider et tab på grund af manglende overholdelse af reglerne, vil derfor efter dansk rets almindelige erstatningsregler kunne søge om erstatning hos skadevolderen, men bevisbyrden er skadelidtes.

Da der er omkostninger forbundet med anlæg af en erstatningssag, og da der kan gå lang tid, før sagen afgøres, foreslås det, at der gives hjemmel til, at fødevarerministeren inden for en på finansloven fastsat ramme kan udbetale kompensation. Der kan udbetales kompensation, hvis en række forudsætninger er opfyldt, og der dyrkes genetisk modificerede afgrøder inden for en nærmere afgrænset afstand til den mark, hvor der er konstateret utilsigtet forekomst heraf. Afstanden vil som udgangspunkt blive fastsat som den dyrkningsafstand, der fastsættes for den enkelte afgrø-

de efter dyrkningsbestemmelserne med tillæg af 50 pct.

Kompensation vil kunne udbetales, når betingelserne er opfyldt, og uanset om en skadevolder kan identificeres, eller det f.eks. må lægges til grund, at tabet er opstået på grund af særlige vejr-mæssige forhold m.v. Det kompensationsberettigede tab kan højst udgøre den prisreduktion, som jordbrugeren må tåle ved salg af afgrøderne til det første handelsled, herunder et krav på forholdsmæssige afslag rejst over for jordbrugeren af handelspartneren samt omkostninger til prøvetagning og analyse, hvis der i øvrigt tilkendes kompensation. Erstatningsbetalinger herudover og andre efterfølgende direkte og indirekte tab vil således ikke være omfattet af ordningen.

Kompensationsordningen finansieres via midler dels fra promilleafgiftsfondene, dels fra bidrag der opkræves hos dyrkere af genetisk modificerede afgrøder. Ved lov nr. 1158 af 19. december 2003 om ændring af lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v. og fiskerilov er der skabt hjemmel til, at promilleafgiftsfondene kan afholde udgifter til kompensation.

Bidraget fra dyrkerne forventes over tid at udgøre en stigende andel af finansieringen af de samlede omkostninger til kompensationsudbetalinger.

Strategien for sameksistens mellem genetisk modificerede, konventionelle og økologiske afgrøder vil løbende blive evalueret og kan i givet fald danne grundlag for revision af regelgrundlaget. Evalueringen vil også omfatte nærværende finansieringsmodel. I den forbindelse vil det særligt blive undersøgt, om kompensationsordningen vil kunne afløses af en forsikringsordning, en afgiftsordning eller lignende.

I de tilfælde, hvor det vurderes, at der er fornødent ansvarsgrundlag, årsagssammenhæng og adækvans, vil der blive søgt regres mod en eventuel skadevolder. De midler Fødevarerministeriet modtager på baggrund af gennemførte regressager vil medgå til dækning af omkostningerne i forbindelse med fremtidige kompensationsager.

Da betingelserne for at modtage kompensation er lempeligere end de betingelser, der skal være opfyldt for, at skadevolder ifalder erstatningsansvar, kan der ikke forventes at være mulighed for at gennemføre regreskrav i alle tilfælde, hvor der udbetales kompensation. Vanskelighederne ved at påvise ansvarsgrundlag, årsagsforbindelse samt de øvrige erstatningsbetingelser kan yderligere reducere antallet af regreskrav.